

Pilot Nationale Koolstofmarkt

Green Deal

Aanleiding

In december 2015 werd het klimaat-akkoord van Parijs gesloten. Duidelijk is dat alles uit de kast moet worden gehaald om de ambities van het akkoord te halen. EU maakt hier afspraken voor en Nederland vertaalt deze in beleid. Toch wordt nog lang niet alles geregeld en blijven potentiële emissiesreducties liggen, bijvoorbeeld vanwege geldgebrek. Dit potentieel kan worden benut via een marktinstrument dat financiële waarde toekent aan emissiereducties op basis van projecten. Hierdoor wordt investeren in de projecten aantrekkelijker. De emissiereductie wordt vastgesteld in verhandelbare certificaten. Mogelijke kopers ervan zijn partijen die (vrijwillig) willen investeren in het klimaat en zo willen bijdragen aan het halen van 'Parijs'.

De **Green Deal Pilot Nationale Koolstofmarkt** ondersteunt dit marktinstrument. Marktpartijen werken hierbij samen met de Rijksoverheid om heldere regels af te spreken voor een betrouwbaar, transparant en efficiënt instrument. In mei 2017 is de Green Deal ondertekend door het Rijk, bedrijven, lokale initiatieven en natuur- en milieuorganisaties.

“De green deal steunt lokale projecten en klimaatacties in allerlei sectoren en stimuleert kennis over en draagvlak voor CO₂-reductie”

Mogelijke sectoren

De industriële en energiebedrijven vallen al onder het EU-emissiehandelssysteem (ETS). In sectoren zoals gebouwde omgeving, landbouw, bos en transport, kan een (vrijwillige) koolstofmarkt helpen emissies te reduceren.

Aansprekende lokale projecten

Voorbeelden van projecten die via de Green Deal worden gestimuleerd zijn:

- een laadpaal voor elektrische auto's die wordt opgeladen via zonnepanelen op het dak van een school,
- gebruik van mijnwater als buffer voor verwarming en koeling van gebouwen,
- beschermen en vergroten van veenweidegebieden,
- schone brandstof voor binnenschepen,
- mestvergisters rendabeler maken,
- mengen van het mineraal olivijn in tuinaarde of uitstrooien op schouwpaden langs het spoor om CO₂ uit de lucht te halen.

De organisatie

De Green Deal regelt de samenwerking tussen Rijksoverheid, private partijen en maatschappelijke organisaties omtrent de vorming van een nationale koolstofmarkt. Private partijen stellen regels en methoden voor om emissiereducties vast te stellen. Een commissie van externe deskundigen geeft hierover advies, waar-

na de Green Deal Overleggroep de regels en methoden vaststelt. Deze worden in een Handboek opgenomen en kunnen vervolgens door de markt worden gebruikt voor projecten en certificering van behaalde emissiereducties. De Green Deal wordt ondersteund door een viertal werkgroepen.

Hieronder volgt een overzicht van betrokken partijen en werkgroepen:

- **Partijen:** ondertekenaars van de Green Deal, inclusief de Rijksoverheid, milieu-organisaties en projectontwikkelaars.
- **Commissie van Deskundigen:** adviesorgaan over regels en methoden voor het vaststellen van emissiereducties, met als leden Elfrieke van Galen, Catrinus Jepma en Jacqueline Cramer.
- **Overleggroep:** beslisorgaan bestaande uit afgevaardigden van Green Deal-partijen. De Rijksoverheid zit bij de Overleggroep als toehoorder. Besluiten van de Overleggroep worden in het Handboek opgenomen.
- **Werkgroep 1** adviseert over regels en methoden voor vaststelling van emissiereductie per projecttype.
- **Werkgroep 2** adviseert over toepassen van regels op concrete projecten. Ook kan de werkgroep op basis van project-ervaring methoden indienen bij Werkgroep 1.
- **Werkgroep 3** adviseert over markt- en handelsaspecten van de koolstofmarkt, bijvoorbeeld hoe de certificaten worden geregistreerd en transacties betrouwbaar plaatsvinden.
- **Werkgroep 4** adviseert over voorlichting en communicatie rondom de Green Deal, inclusief de website en sociale media. Ook valt onder deze werkgroep een helpdesk voor algemene vragen.
- **Penvoerder:** Stichting Energy Valley verzorgt de projectadministratie voor de Green Deal.

De middelen voor de Green Deal worden door de Rijksoverheid en private partijen gezamenlijk bijeengebracht. De Rijksoverheid ondersteunt het werk van de Commissie van Deskundigen en de Overleggroep. Overige partijen verzorgen de middelen voor de werkgroepen en projectadministratie. Partijen dragen in beginsel € 5.000 per jaar bij aan de organisatie van de Green Deal.

Projecten die gebruik maken van het Green Deal-Handboek en waarvan de certificaten via de Green Deal worden geregistreerd, betalen per certificaat een fee aan de Green Deal-organisatie. Met dit verdienmodel kan de organisatie op termijn zelfstandig opereren.

Green Deal-partijen na de ondertekening op 11 mei 2017, met in het midden toenmalig staatssecretaris van I&M Sharon Dijksma: "Deze Green Deal brengt het Parijs Akkoord naar de mensen en geeft kleine projecten vleugels"

Vragen en antwoorden

1. Bij de CO₂-certificaten moet het gaan om 'additionele' emissiereducties. Betekent dat, dat het project zonder de certificaten niet was gerealiseerd?

Een project komt volgens de afspraken in de Green Deal alleen voor CO₂-certificaten in aanmerking als de emissiereductie werkelijk is gerealiseerd en deze niet al bij

wet of afspraken verplicht is, er subsidie voor is gegeven of er op een andere manier al voor de reducties wordt betaald. Dubbeltelling wordt zo voorkomen. De Overleggroep stelt daar regels voor vast, ook op basis van ervaring met het EU ETS, Kyoto Protocol en bestaande standaarden zoals Gold Standard en Verified Carbon Standard en het 'Californische model'. De Commissie van Deskundigen geeft daar advies over en krijgt daarvoor input van de Nederlandse Emissieautoriteit (NEa), de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) en het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL).

2. Stel, ik koop een CO₂-certificaat van een project. Telt de overheid die emissiereductie dan ook mee?

Niet direct. De behaalde emissiereductie van het project wordt op termijn wel meegeteld in de Nederlandse klimaatboekhouding. De Green Deal maakt duidelijk wat de invloed is van een project. Als koper van het certificaat toon je aan dat je een bijdrage levert aan het oplossen van het klimaatprobleem en het halen van het klimaatakkoord van Parijs.

3. Maar hoe zit het dan met het EU-emissiehandelssysteem (ETS)?

Het ETS richt zich op grote uitstoters van CO₂, zoals grote energiebedrijven, staal-, papier- en chemische industrie. De Green Deal richt zich op projecten in overige sectoren. Sommige projecten onder de Green Deal, zoals kleinschalige zonne-energieprojecten, kunnen indirect, via de stroommarkt, wel doorwerken in het ETS. Binnen de Green Deal maken partijen afspraken om hiermee om te gaan.

4. Hoe betrouwbaar is het systeem? Wie controleert de projecten en reducties?

Dit is essentieel voor het systeem. De projectresultaten worden daarom door

geaccrediteerde verificateurs of accountants gecontroleerd. Projectontwikkelaars maken daarbij bijvoorbeeld gebruik van ISO-16064-2, om de controlebaarheid te vergemakkelijken. Met het oog op de kosten kunnen kleinschalige projecten, net als onder het Kyoto Protocol, volstaan met eenvoudigere controles. Bijvoorbeeld, een klein project dat boilers vervangt door meer efficiënte, mag volstaan met een controle om de zoveel jaar in plaats van een jaarlijkse controle.

5. Wat wordt de prijs van een CO₂-certificaat?

Green Deal-partijen streven naar een CO₂-prijs van, zeg, € 20-25 per ton vermeden CO₂-emissie. Een dergelijke prijs komt dichterbij in de buurt van de werkelijke maatschappelijke kosten van CO₂-uitstoot dan huidige marktprijzen in bijvoorbeeld het ETS. Gestreefd wordt naar een systeem dat leidt tot certificaten van hoge kwaliteit (betrouwbare, additionele emissiereducties), waarvoor kopers bereid zijn een hogere prijs te betalen. Ook wordt binnen de Green Deal overwogen een minimumprijs voor certificaten vast te stellen. Tenslotte lijken kopers een groeiende belangstelling voor CO₂-certificaten van Nederlandse herkomst te hebben, waarvoor men een hogere prijs zou willen betalen.

6. Wat gebeurt er met het geld? Is er geen gevaar van windhandel en mogelijk een CO₂-"bubble" van stapels certificaten die niets meer waard zijn na verloop van tijd?

Het geld dat kopers betalen voor de certificaten wordt geïnvesteerd in de projecten. Kopers gebruiken de certificaten om te laten zien dat ze investeren in klimaatprojecten in eigen land en zo hun eigen CO₂-voetafdruk verminderen. Eenmaal op die manier gebruikt, kunnen certificaten niet worden doorverkocht. Ze

worden als het ware meteen na verbruik vernietigd en uit het Green Deal-projectregister verwijderd. Hierdoor kan geen CO₂-“bubble” ontstaan.

7. Wat is de meerwaarde van de Green Deal boven de bestaande vrijwillige CO₂-markt?

In de Green Deal werken marktpartijen samen met de Rijksoverheid, zodat mogelijke projecten meteen getoetst kunnen worden aan bestaand en voorgenomen beleid. Daarbij wordt duidelijk of het echt om extra emissiereducties gaat. De Green Deal zorgt verder voor een 'oranje-groen' label van kwaliteit en betrouwbaarheid, met:

- Geborgde emissiereducties,
- op basis van nationale en regionale projecten,
- die ook nationale/regionale ontwikkeling ondersteunen, qua technologie, leefomgeving, en infrastructuur, en
- de oplossing van het klimaatprobleem dichtbij huis brengen, met daarbij
- een toetsing aan overheidsbeleid.

Het streven is dat met deze eigenschappen de certificaten een hogere marktwaarde krijgen.

8. Moet je partij zijn bij de Green Deal om er gebruik van te mogen maken?

Dat hoeft niet. Een Green Deal-partij bouwt mee aan het instrument en aan het creëren van een markt waarin men actief wil zijn. Verder kan iedereen gebruik maken van het proces dat de Green Deal opzet. Projecten die dit doen, betalen een financiële vergoeding (een fee per certificaat) in verband met administratieve kosten. Ook kan iedereen de geregistreerde certificaten kopen.

9. Wat is het uiteindelijke doel?

Om de ambitie van het klimaatakkoord van Parijs te realiseren, moeten alle mogelijke emissiereducties worden benut. Met beleid alleen lukt dat niet en vanuit de markt, puur op financiële basis, ook niet. Via de Green Deal dichten we de kloof tussen markt en beleid en versnellen we de transitie bovenop bestaand beleid: door privaatsamenwerking wordt geborgde waarde toegekend aan de klimaatwinst van projecten, waardoor deze financieel haalbaar worden. De drempel voor het kopen van CO₂-certificaten is laag, waardoor iedereen, van lagere overheid tot midden- en kleinbedrijf en burgers, naar vermogen kan investeren in klimaat.

Green Deal

Pilot Nationale Koolstofmarkt

Green Deal-partijen

1. Rijksoverheid
2. CO₂ Matters
3. CLM Onderzoek en Advies
4. Climate Neutral Group
5. Stichting CO₂-Bank Utrecht
6. De Groene Zaak
7. Stichting Energy Valley
8. Essent
9. Stichting Friese Milieufederatie
10. GreenSand Stock
11. Klimaatfonds Duurzaam Den Haag
12. Stichting Louis Bolk Instituut
13. Mijnwater B.V.
14. Natuurmonumenten
15. De Natuur en Milieufederaties
16. Zeeuws Klimaatfonds
17. Netwerk Mestvergisting Zuid-Nederland
18. Waternet
19. Staatsbosbeheer
20. Tauw bv

Meer info/contact

website:

nationaleCO2markt.nl

twitter:

[@natCO2markt](https://twitter.com/natCO2markt)

email:

info@nationaleCO2markt.nl